

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 10-04-2013

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/2541/10-04-2013

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ 3/2013

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνήλθε, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, σε τακτική συνεδρίαση στην έδρα της, την 28/03/2013, προκειμένου να εκδώσει την παρούσα γνωμοδότηση. Παρέστησαν οι Π. Χριστόφορος, Πρόεδρος της Αρχής, και οι Λ. Κοτσαλής, Αν.-Ιωάν. Μεταξάς, Δ. Μπριόλας, Αντ. Συμβώνης, Κ. Χριστοδούλου και Π. Τσαντίλας, ως εισηγητές, τακτικά μέλη της Αρχής. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, επίσης, με εντολή του Προέδρου, οι Δημήτρης Γ. Ζωγραφόπουλος, Δικηγόρος (ΔΝ)-Νομικός ελεγκτής, και Μαρία Αλικάκου, Δικηγόρος-Νομικός ελεγκτής ως βοηθοί εισηγητές. Επίσης, παρέστη, με εντολή του Προέδρου, και η Μελπομένη Γιαννάκη, υπάλληλος του Διοικητικού-Οικονομικού Τμήματος της Αρχής, ως γραμματέας.

Η Αρχή συνεδρίασε προκειμένου να γνωμοδοτήσει, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997 για την Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η επεξεργασία από τους διενεργούντες τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης οικονομικούς επιθεωρητές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων, τα οποία δεν φέρουν πλέον την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου.

Το ερώτημα αυτό έθεσε ενώπιον της Αρχής το Υπουργείο Οικονομικών – Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων (εφεξής: Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΔΕ), ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Ειδικότερα, με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΕΥ 1168885 ΕΞ 2012/07-12-2012 (και υπ' αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/8033/14-12-2012) έγγραφό της –όπως αυτό συμπληρώθηκε με το υπ' αρ. πρωτ. ΔΕΥ 1028595 ΕΞ 2013/18-02-2013 (και υπ' αρ.

πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/1362/25-02-2013) έγγραφό της– το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΔΕ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, έθεσε υπόψη της Αρχής τα ακόλουθα:

«Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, στα πλαίσια των διατάξεων του άρθρου 2 του Ν. 2343/95 και του άρθρου 28 του Ν. 3528/07, όπως ισχύει σήμερα, διενεργούν έλεγχο Περιουσιακής Κατάστασης υπαλλήλων.

Στην Υπηρεσία μας έχουν υποβληθεί ερωτήματα από Οικονομικούς Επιθεωρητές, οι οποίοι ερευνούν υποθέσεις ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης, σχετικά με τη νομιμοποίησή τους ή μη, προκειμένου να προβούν σε έλεγχο Περιουσιακής Κατάστασης, κατόπιν καταγγελιών, σε βάρος τέως υπαλλήλων και για χρονική περίοδο, κατά την οποία υπηρέτουσαν ως Δημόσιοι υπάλληλοι. Όταν όμως ήδη έχει επέλθει λύση της υπαλληλικής σχέσης, σύμφωνα με ης διατάξεις του άρθρου 147 του Ν. 3528/2007, είτε με το θάνατο, είτε με την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου και ως εκ τούτου έχει απωλεσθεί η ιδιότητα του Δημοσίου υπαλλήλου και με δεδομένο ότι δεν έχει γίνει έναρξη πειθαρχικής διαδικασίας, πριν τη λύση της υπαλληλικής σχέσης και ειδικότερα στις περιπτώσεις που: 1. Η καταγγελία έχει κατατεθεί πριν τη λύση της υπαλληλικής σχέσης και α) η εντολή ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης έχει επίσης εκδοθεί πριν τη λύση της υπαλληλικής σχέσης β) η εντολή ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης έχει εκδοθεί μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης και 2. Η καταγγελία έχει κατατεθεί σε χρόνο μεταγενέστερο της λύσης της υπαλληλικής σχέσης.

Δεδομένου δε ότι, κατά τη διενέργεια ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης, οι διενεργούντες τον έλεγχο Οικονομικοί Επιθεωρητές προβαίνουν σε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τίθεται το ερώτημα εάν νομιμοποιούνται να επεξεργασθούν προσωπικά δεδομένα, που αφορούν σε πρόσωπα, τα οποία δεν φέρουν πλέον την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή εάν αυτό εμπίπτει στις διατάξεις περί παραβίασης προσωπικών δεδομένων.

Κατόπιν των ανωτέρω, παρακαλούμε για τις οδηγίες σας , για τον χειρισμό υποθέσεων ελέγχου Περιουσιακής Κατάστασης τέως υπαλλήλων».

Μετά από την εξέταση των προαναφερομένων στοιχείων, αφού άκουσε την άποψη του εισηγητή και των βοηθών εισηγητών και μετά από διεξοδική συζήτηση,

Η Αρχή εκδίδει την ακόλουθη

ΓΝΩΜΟΛΟΓΗΣΗ

1. Επειδή, το άρθρο 9Α του Συν/τος ορίζει ότι *«καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί όπως νόμος ορίζει»*.

2. Επειδή, με τις προαναφερόμενες διατάξεις των άρθρων 9Α του Συν/τος, 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ), καθώς, επίσης, με τις διατάξεις της Οδηγίας 95/46/ΕΚ, της Σύμβασης 108 του Συμβουλίου της Ευρώπης και του Ν. 2472/1997, κατοχυρώνεται το ατομικό δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, ήτοι η προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα.

3. Επειδή, κατά την πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι περιορισμοί ατομικών δικαιωμάτων πρέπει να ορίζονται γενικώς και αντικειμενικώς με τυπικό νόμο ή κατόπιν ειδικής νομοθετικής εξουσιοδότησης με διάταγμα, να δικαιολογούνται από αποχρώντες λόγους δημόσιου συμφέροντος, να είναι πρόσφοροι και αναγκαίοι για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και να μη θίγουν τον πυρήνα του ατομικού δικαιώματος. Αντίστοιχα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει δεχθεί, ιδίως κατά την ερμηνεία του άρθρου 8 παρ. 2 της ΕΣΔΑ, ότι οποιαδήποτε επέμβαση (περιορισμός) στην ιδιωτική ζωή του ατόμου από τη δημόσια εξουσία πρέπει να προβλέπεται σε νόμο, που φέρει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της προσβασιμότητας (*accessibility*) και της προβλεψιμότητας των συνεπειών του (*foreseeability*). Η νομολογία αυτή απηχεί την αρχή της νομιμότητας, που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο.

4. Επειδή, το άρθρο 15 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει ότι: *«Συνιστάται Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Αρχή), με αποστολή την εποπτεία της εφαρμογής του παρόντος νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την ενάσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά»*.

5. Επειδή, το άρθρο 19 παρ. 1 του Ν. 2472/1997 ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: *«Η Αρχή έχει τις εξής ιδίως αρμοδιότητες: (...) (θ') Γνωμοδοτεί για κάθε ρύθμιση που αφορά την επεξεργασία και προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (...) (ιγ')*

(...) Εξετάζει επίσης αιτήσεις του υπευθύνου επεξεργασίας με τις οποίες ζητείται ο έλεγχος και η εξακρίβωση της νομιμότητας της επεξεργασίας. (...).

6. Επειδή, οι διατάξεις του άρθρου 2 του Ν. 2343/1995 για την Αναδιοργάνωση υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ Α' 211, 1995) ορίζουν, μεταξύ άλλων, για την Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών τα ακόλουθα:

«1. Συνιστάται στο Υπουργείο Οικονομικών υπηρεσία με τον τίτλο "Οικονομική Επιθεώρηση", υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών, ως και ιδιαίτερος κλάδος προσωπικού με τον τίτλο "Οικονομικοί Επιθεωρητές". Οι κεντρικές και περιφερειακές υπηρεσίες της Οικονομικής Επιθεώρησης συγκροτούν τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικής Επιθεώρησης.

2. Κύρια αποστολή της Οικονομικής Επιθεώρησης είναι:

α) Ο διαχειριστικός και ο οικονομικός έλεγχος των δημόσιων υπολόγων και δημόσιων διαχειρίσεων.

β) Η καθοδήγηση, εποπτεία και η διενέργεια τακτικών και έκτακτων επιθεωρήσεων και ελέγχων της διοικητικής και διαχειριστικής δραστηριότητας και λειτουργίας όλων των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών, για την ορθή εφαρμογή των κειμένων διατάξεων της αρμοδιότητας αυτών και τον εντοπισμό των σχετικών προβλημάτων τους.

Η εισήγηση τρόπων επίλυσης των παραπάνω προβλημάτων και λήψης μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των υπηρεσιών, την καλύτερη αξιοποίηση του εξοπλισμού και του προσωπικού τους και γενικά για τη βελτίωση του έργου και την αύξηση της αποδοτικότητας αυτών, καθώς και ο καταλογισμός τυχόν ευθυνών σε βάρος των υπαιτίων.

γ) Η διενέργεια διοικητικών ερευνών και ανακρίσεων, για καταγγελλόμενα ή διαπιστούμενα αδικήματα, που διαπράττονται από υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών.

δ) Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) των υπαλλήλων του Υπουργείου Οικονομικών, εκτός των Γενικών Διευθυντών.

3. Οι αρμοδιότητες, η οργάνωση και η διάρθρωση της Οικονομικής Επιθεώρησης, ο αριθμός των θέσεων προσωπικού, η χωρική και καθ' ύλην αρμοδιότητα των υπηρεσιών αυτής, καθώς και το κριτήριο επιλογής των Οικονομικών Επιθεωρητών ορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών. (...).

6. Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, έχουν πρόσβαση σε κάθε πληροφορία ή στοιχείο που αφορά ή είναι χρήσιμο για την άσκηση του έργου και της αποστολής τους, μη υποκείμενοι στους περιορισμούς της νομοθεσίας, περί φορολογικού, τραπεζικού χρηματιστηριακού και επιχειρηματικού απορρήτου, υποχρεούμενα όμως στην τήρηση των διατάξεων περί εχεμύθειας του άρθρου 72 του Υπαλληλικού Κώδικα. (...)

7. Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, έχουν δικαιώματα και καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου. Για την έρευνα στην επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία ή στο κατάστημα άλλου προσώπου υποκειμένου σε έλεγχο του Υπουργείου Οικονομικών, οι οικονομικοί επιθεωρητές έχουν δικαίωμα να ζητούν από τον αρμόδιο εισαγγελέα και σε περίπτωση έλλειψης αυτού από τον οικείο ειρηνοδίκη, τη συνδρομή ανακριτικού υπαλλήλου ή να αναθέσει στους ίδιους τη διενέργεια έρευνας προς ανεύρεση βιβλίων, εγγράφων, εμπορευμάτων ή και άλλων στοιχείων, τα οποία, σύμφωνα με βάσιμες υπόνοιες, αποκρύπτονται και επηρεάζουν τον ακριβή προσδιορισμό της φορολογητέας ύλης ή το αποτέλεσμα του διενεργούμενου ελέγχου της Οικονομικής Επιθεώρησης.

Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές δεν μπορούν να προβούν σε οποιαδήποτε ανακριτική ενέργεια, χωρίς προηγούμενη σχετική παραγγελία του αρμόδιου εισαγγελέα ή ειρηνοδίκη, κατά περίπτωση. Κατά την έρευνα δεν αποκλείεται η παρουσία του εισαγγελέα ή ειρηνοδίκη, εφόσον αυτή κρίνεται σκόπιμη από τον εκδόσαντα τη σχετική παραγγελία. (...).

7. Επειδή, οι διατάξεις του άρθρου 28 του Υπαλληλικού Κώδικα, που κυρώθηκε με το Ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26, 09-02-2007), ορίζουν, μεταξύ άλλων, για τον έλεγχο των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης των δημοσίων υπαλλήλων τα ακόλουθα: «(...) Ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης, επιφυλασσομένων των διατάξεων της περίπτωσης ε' της παρ. 2 του άρθρου 1 του Ν. 3074/2002 (ΦΕΚ 296 Α') και της παρ. 4 του άρθρου 6 του Ν. 3491/2006 (ΦΕΚ 207 Α'), διενεργείται είτε αυτεπαγγέλτως είτε μετά από αίτημα της υπηρεσίας του υπαλλήλου είτε μετά από καταγγελία, από υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών. (...).

8. Επειδή, ακολούθως, το άρθρο 113 του Υπαλληλικού Κώδικα ορίζει, μεταξύ άλλων, ότι: «1. Ο υπάλληλος ο οποίος απώλεσε την υπαλληλική ιδιότητα με οποιονδήποτε τρόπο δεν διώκεται πειθαρχικώς, η πειθαρχική όμως διαδικασία η οποία

τυχόν έχει αρχίσει, συνεχίζεται και μετά τη λύση της υπαλληλικής σχέσης με εξαίρεση την περίπτωση του θανάτου. (...)». Το δε άρθρο 122 του ίδιου Κώδικα ορίζει, σχετικά με την πειθαρχική δίωξη δημοσίων υπάλληλων τα ακόλουθα: «1. Η πειθαρχική δίωξη αρχίζει είτε με την κλήση του υπαλλήλου σε απολογία από το μονομελές πειθαρχικό όργανο είτε με την παραπομπή του στο πειθαρχικό συμβούλιο. (...)».

9. Επειδή, τέλος, το άρθρο 147 του Υπαλληλικού Κώδικα ορίζει ότι: «Η υπαλληλική σχέση λύεται με το θάνατο, την αποδοχή της παραίτησης, την έκπτωση και την απόλυση του υπαλλήλου».

10. Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 1 στοιχ. (θ') και (ιγ') του Ν. 2472/1997, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει στο ερώτημα του Υπουργείου Οικονομικών – ΓΓΔΕ, ως υπευθύνου επεξεργασίας, σχετικά με το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η επεξεργασία από τους διενεργούντες τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης οικονομικούς επιθεωρητές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων, τα οποία δεν φέρουν πλέον την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, καθόσον: (1) οι πληροφορίες, που συλλέγονται και επεξεργάζονται περαιτέρω οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους με βάση τις κείμενες διατάξεις, συνιστούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των υποκειμένων τους, εφόσον αφορούν φυσικά πρόσωπα. (2) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υφίστανται περισσότερες διαδοχικές και διακριτές επεξεργασίες (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση ή αποθήκευση, τροποποίηση, εξαγωγή, χρήση, διαβίβαση, συσχέτιση ή συνδυασμός, διασύνδεση, δέσμευση, διαγραφή, καταστροφή), σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 2 στοιχ. (δ') του Ν. 2472/1997, (3) οι εν λόγω επεξεργασίες είναι τουλάχιστον εν μέρει αυτοματοποιημένες, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, και (4) τα προαναφερόμενα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τηρούνται σε αρχεία, τα οποία είναι όντως διαρθρωμένα, υπό την έννοια των διατάξεων των άρθρων 2 στοιχ. (ε') και 3 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, καθόσον είναι προσιτά στους αρμόδιους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών, ως υπευθύνου επεξεργασίας, με κριτήριο, τουλάχιστον, το ονοματεπώνυμο του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου.

11. Επειδή, όπως προκύπτει από τις προαναφερόμενες διατάξεις του άρθρου του άρθρου 2 του Ν. 2343/1995, στην κύρια αποστολή των Οικονομικών Επιθεωρητών, που υπάγονται στην Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών,

περιλαμβάνονται ο διαχειριστικός και ο οικονομικός έλεγχος των δημόσιων υπολόγων και δημόσιων διαχειρίσεων, ο καταλογισμός τυχόν ευθυνών σε βάρος των υπαιτίων υπαλλήλων του εν λόγω Υπουργείου, η διενέργεια διοικητικών ερευνών και ανακρίσεων, για καταγγελλόμενα ή διαπιστούμενα αδικήματα, που διαπράττονται από υπαλλήλους του ιδίου Υπουργείου και ο έλεγχος των δηλώσεων περιουσιακής κατάστασης (πόθεν έσχες) των υπαλλήλων του Υπουργείου αυτού, εκτός των Γενικών Διευθυντών.

12. Επειδή, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους με βάση τις κείμενες διατάξεις, οι Οικονομικοί Επιθεωρητές επεξεργάζονται καταρχήν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων προσώπων. Στο πλαίσιο αυτό, η επεξεργασία των επίμαχων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους ή παρά τη ρητή άρνηση αυτών, καθόσον η επεξεργασία αυτή είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του Υπουργείου Οικονομικών – ΓΓΔΕ, ως υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο ή πρόκειται για επεξεργασία αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από την εν λόγω δημόσια αρχή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. (β') και (δ') αντίστοιχα. Οι Οικονομικοί Επιθεωρητές, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους με βάση τις κείμενες διατάξεις, δύνανται επίσης να επεξεργάζονται και ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων προσώπων, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων τους ή παρά τη ρητή άρνηση αυτών, καθόσον η επεξεργασία αυτή είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης του Υπουργείου Οικονομικών – ΓΓΔΕ, ως υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο ή είναι αναγκαία είτε για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων είτε για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 26 παρ. 1 και 73 του Συν/τος και 7 παρ. 2 στοιχ. (ε') του Ν. 2472/1997. Εξάλλου, το Υπουργείο Οικονομικών – ΓΓΔΕ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, σχετικά με το αρχείο, το οποίο τηρεί με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων υποκειμένων, που συλλέγονται και τυγχάνουν περαιτέρω επεξεργασίας κατά τα προαναφερόμενα, απαλλάσσεται από την υποχρέωση γνωστοποίησης στην Αρχή κατά το άρθρο 6 και από την υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του Ν. 2472/1997, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7Α παρ. 1 στοιχ. (α') του νόμου αυτού. Οι δε

υπηρεσίες, που διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερομένων υποκειμένων στους Οικονομικούς Επιθεωρητές, που υπάγονται στην Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών, στη βάση εγγράφου αιτήματος αυτών και για την εκπλήρωση της κύριας αποστολής τους κατά τις κείμενες διατάξεις, δεν υποχρεούνται σε ενημέρωση των ενδιαφερομένων υποκειμένων κατά το άρθρο 11 παρ. 3 του Ν. 2472/1997 ούτε στην υποχρέωση λήψης άδειας του άρθρου 7 του ίδιου νόμου για τη διαβίβαση ευαίσθητων δεδομένων, καθόσον η διαβίβαση αυτή επιβάλλεται από το νόμο και οι αρμόδιοι Οικονομικοί Επιθεωρητές δεν νοούνται ως τρίτοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7Α παρ. 1 του Ν. 2472/1997.

13. Επειδή, καταρχάς, λαμβανομένων υπόψη ιδίως των διατάξεων των άρθρων 26, 101Α και 87επ. του Συν/τος, η Αρχή κρίνει ότι δεν έχει αρμοδιότητα να γνωμοδοτήσει για το εάν συνάδει με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων του προσωπικού χαρακτήρα η επεξεργασία από τους διενεργούντες τον έλεγχο περιουσιακής κατάστασης Οικονομικούς Επιθεωρητές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων, τα οποία δεν φέρουν πλέον την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, εφόσον οι εν λόγω Οικονομικοί Επιθεωρητές ενεργούν είτε ως γενικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, στο πλαίσιο προανάκρισης ή προκαταρκτικής εξέτασης και στη βάση σχετικής παραγγελίας του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, είτε ως ειδικοί ανακριτικοί υπάλληλοι, στο πλαίσιο προκαταρκτικής εξέτασης ή ανάκρισης και υπό τη διεύθυνση και την εποπτεία του αρμόδιου εισαγγελέα πλημμελειοδικών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 33 και 34 ΚΠΔ.

14. Επειδή, στο άρθρο 2 του Ν. 2343/1995 αναφέρεται όπως προαναφέρθηκε απλώς ότι «2. Κύρια αποστολή της οικονομικής ελευθερίας είναι α) ο διαχειριστικός και οικονομικός έλεγχος των δημοσίων υπολόγων και δημοσίων διαχειρίσεων ... γ) η διενέργεια διοικητικών ερευνών και ανακρίσεων για καταγγελλόμενα ή διαπραττόμενα αδικήματα που διαπράττονται από υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών» χωρίς να προβλέπεται ειδικώς ότι οι αρξάμενοι διαχειριστικοί έλεγχοι ή διοικητικές έρευνες και ανακρίσεις που αφορούν σε υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών συνεχίζονται και μετά την κατά οποιονδήποτε τρόπο λύση της υπαλληλικής τους σχέσεως, η Αρχή θεωρεί ότι υφίσταται νομοθετικό κενό ιδίως στην περίπτωση κατά την οποία η εντολή ελέγχου ή διοικητικής έρευνας έχει δοθεί στους οικονομικούς επιθεωρητές πριν από τη λύση της υπαλληλικής σχέσεως.

Προς αντιμετώπιση του κενού αυτού αναπτύχθηκαν δύο γνώμες. Κατά την κρατήσασα γνώμη ελλείπει ειδικής διατάξεως του νόμου που να επιτρέπει την δυνατότητα ενάρξεως και διενέργειας ελέγχου περιουσιακής καταστάσεως από τους οικονομικούς επιθεωρητές σε βάρος προσώπων που πριν από την έναρξη ή κατά τη διάρκεια του ελέγχου έχουν απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου δεν είναι νόμιμη, η επεξεργασία απλών προσωπικών δεδομένων τους που πραγματοποιείται κατά τον έλεγχο επειδή αντίκειται στην αρχή της νομιμότητας που διέπει την δράση της δημοσίας διοικήσεως εφόσον οι οικονομικοί επιθεωρητές δεν έχουν την δυνατότητα επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων προσώπων, τα οποία δεν έχουν πλέον την υπαλληλική ιδιότητα, αλλά είναι ιδιώτες, δοθέντος ότι οι προαναφερθείσες διατάξεις επιτρέπουν την έναρξη και συνέχιση ελέγχων περιουσιακής κατάστασης εν ενεργεία μόνον υπαλλήλων. Συνεπώς, στην περίπτωση διαπίστωσης ότι η υπαλληλική σχέση του ελεγχόμενου προσώπου έχει ήδη λυθεί και δεν έχει κινηθεί πειθαρχική δίωξη σε βάρος του, οι οικονομικοί επιθεωρητές, που υπάγονται στην Οικονομική Επιθεώρηση του Υπουργείου Οικονομικών, οφείλουν να παραπέμψουν ή να αναπέμψουν αμελλητί τη σχετική υπόθεση σε δημόσιες αρχές, που δεν εμποδίζονται να διενεργήσουν έλεγχο, κατά την κρίση τους και στο πεδίο αρμοδιότητάς τους, από το γεγονός της λύσης της υπαλληλικής σχέσης, όπως στο ΣΔΟΕ ή στην Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης των Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης από τα υπόχρεα πρόσωπα του άρθρου 6 παρ. 2 περ. ε' του Ν.3691/2008. Οφείλουν δε σε κάθε περίπτωση να ανακοινώσουν, χωρίς χρονοτριβή, στον αρμόδιο εισαγγελέα παράνομες πράξεις, τις οποίες πληροφορήθηκαν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και οι οποίες διώκονται αυτεπαγγέλτως, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 37ΚΠΔ.

Αν και κατά τη γνώμη τριών μελών της Αρχής η συνέχιση της διενέργειας ελέγχων περιουσιακής κατάστασης, όταν η εντολή έχει δοθεί σε χρόνο που ο υπάλληλος ήτο στην υπηρεσία είναι επιβεβλημένη επειδή συντελεί στην έγκαιρη συλλογή και διατήρηση των στοιχείων τα οποία αναφέρονται σε ενδεχόμενη διάπραξη ποινικών αδικημάτων με αποτέλεσμα την τυχόν ζημιά του Δημοσίου και οι οικονομικοί επιθεωρητές έχουν τα δικαιώματα και καθήκοντα ανακριτικού υπαλλήλου· άλλωστε η λύση αυτή δεν θα επιτρέπει στον υπάλληλο να διαφύγει της έρευνας υποβάλλοντας την παραίτησή του, ενόψει του ότι η άσκηση της ποινικής

διώξεως προϋποθέτει την ύπαρξη σε βάρος του τουλάχιστον απλών ενδείξεων παράνομης συμπεριφοράς. Εξάλλου είναι τουλάχιστον παράδοξο η αρμόδια υπηρεσία η οποία έχει τις ειδικές γνώσεις να εκτιμήσει τόσο τη νομιμότητα της κτήσεως των περιουσιακών στοιχείων όσο και την ορθή ή μη συμπεριφορά του υπαλλήλου να υποχρεούται να σταματήσει την έρευνα επειδή οι υπάλληλος απέβαλε καθ' οιονδήποτε τρόπο την υπαλληλική του ιδιότητα, χωρίς να συλλέξει τα αναγκαία στοιχεία και να την ολοκληρώσει ώστε να έχει πλήρη εικόνα της νόμιμης ή παράνομης κατοχής από το συγκεκριμένο πρόσωπο των περιουσιακών στοιχείων και περαιτέρω να διαβιβάσει στις εισαγγελικές αρχές πόρισμα με ισχυρές ενδείξεις παρανόμων πράξεων· όμως με την κρατήσασα γνώμη απλώς υποχρεούται να αναγγείλει τις τυχόν υποψίες τελέσεως παραβάσεων σε άλλες αρχές, οι οποίες έχουν αρμοδιότητα έρευνας και επί μη ενεργεία υπαλλήλων. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημανθεί ότι ως προς το ποινικό κολασμό της συμπεριφοράς του υπαλλήλου ως υπάλληλος θεωρείται, για την εφαρμογή των διατάξεων του ΠΚ και ιδιαίτερα των διατάξεων περί των εγκλημάτων περί την υπηρεσία (άρθρα 236-265Α) εκείνος στον οποίο έχει ανατεθεί έστω και προσωρινά η άσκηση δημόσιας, δημοτικής, κλπ. υπηρεσίας. Υπό τις συνθήκες αυτές δεν είναι ενδεδειγμένο να διακόπτεται η έρευνα της υπηρεσίας επιθεωρητών οι οποίοι διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις για την νομιμότητα της κτήσεως και διατηρήσεως περιουσιακών στοιχείων του υπαλλήλου κατά την άσκηση της δημόσιας υπηρεσίας τους και να επιφορτίζονται οι άλλες αρμόδιες αρχές να αρχίζουν από την αρχή την αναζήτηση και συγκέντρωση των αναγκαίων στοιχείων ή στην καλύτερη των περιπτώσεων να πρέπει να ξεκινήσει, χωρίς επαρκή στοιχεία επειγόντως, η εισαγγελική έρευνα για να δοθεί αμέσως στους οικονομικούς επιθεωρητές, ως ειδικούς ανακριτικούς υπαλλήλους, εισαγγελική εντολή για τη συνέχιση του ελέγχου της περιουσιακής καταστάσεως των συγκεκριμένων πρώην υπαλλήλων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή αποφαινεται ότι, ελλείπει διάταξης τυπικού νόμου, που να ρυθμίζει ρητά και ειδικά τη δυνατότητα διενέργειας ελέγχων περιουσιακής κατάστασης από τους εν λόγω Οικονομικούς Επιθεωρητές με βάση διοικητική εντολή ελέγχου σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν πλέον απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, η

διενέργεια του ελέγχου από τους εν λόγω Οικονομικούς Επιθεωρητές σε βάρος προσώπων, τα οποία έχουν πλέον απολέσει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου, και η συνακόλουθη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων αυτών αντίκεινται στην προαναφερόμενη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της νομιμότητας που διέπει τη δράση της δημόσιας διοίκησης, υπό την έννοια ότι η αρμοδιότητα των δημόσιων αρχών πρέπει να προβλέπεται από νόμο και να ασκείται σύμφωνα με το νόμο.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Μελπομένη Γιαννάκη